

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 96

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κρίτων Αρσένης

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 2039/24.11.2020 Ερώτηση με θέμα:
«Κήποι, Ιωαννίνων: Μνημεία σε άμεσο κίνδυνο στην καρδιά του Ζαγορίου»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 2039/24.11.2020 Ερώτησης του Βουλευτή, κ. Κρίτων Αρσένη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στην περιοχή του Ζαγορίου υπάρχουν σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι, αξιόλογος αριθμός εντοπισμένων αρχαιολογικών θέσεων και πληθώρα κοσμικών και εκκλησιαστικών μνημείων, των οποίων η προστασία, η συντήρηση, η καταγραφή, η τεκμηρίωση και η ανάδειξη αποτελούν μέριμνα των Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Για τα εκκλησιαστικά μνημεία του Ζαγορίου, τα οποία αποτελούν ένα πολυάριθμο σύνολο με ποικίλα προβλήματα και δυσπρόσιτη, ενίοτε, θέση στο ορεινό ανάγλυφο της Πίνδου, η αρμόδια για την περιοχή Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων έχει προβεί στην αναλυτική καταγραφή της κατάστασης διατήρησής τους, στην καταγραφή και τεκμηρίωση των εικόνων και κειμηλίων τους, καθώς και σε αναστηλωτικά έργα και έργα συντήρησης των τοιχογραφιών και των εικόνων τους, είτε σε συνεργασία με τις κεντρικές Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, είτε μέσω προγραμματικών συμβάσεων με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα, στην κοινότητα των Κήπων (Μπάγιας) εντοπίζονται δύο μνημεία μεταβυζαντινών χρόνων, η Μονή Γενεσίου της Θεοτόκου και ο ενοριακός ναός του Αγίου Νικολάου:

Η μονή του Γενεσίου της Θεοτόκου χωροθετείται στην περιφέρεια του χωριού, στη θέση του εγκαταλελειμμένου οικισμού «Μικρή Τσέρνιτσα». Στο μνημείο υλοποιήθηκε το 2001 έργο αποκατάστασης του καθολικού, στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιήθηκαν σωστικές επεμβάσεις στις τοιχογραφίες. Επίσης, εκτελέστηκε έργο αποκατάστασης της ΝΔ πτέρυγας των κελιών. Στην παρούσα φάση, βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση Μελέτης Στερέωσης-Αποκατάστασης του μνημείου από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Ζαγορίου, προκειμένου, κατόπιν των εγκρίσεων από τα αρμόδια Συμβούλια του ΥΠΠΟΑ, να αναζητηθεί χρηματοδότηση για την εκτέλεση του αποκατάστασης.

Αναφορικά με τον ναό του Αγίου Νικολάου, το 2000 υλοποιήθηκε έργο επισκευής της στέγης, και το 2012 πραγματοποιήθηκε αναλυτική καταγραφή και τεκμηρίωση των πολυάριθμων και σημαντικών εικόνων και κειμηλίων του ναού. Το 2018, μετά από αυτοψία της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων, ενημερώθηκε η εκκλησιαστική επιτροπή για τις βλάβες που διαπιστώθηκαν στο χαγιάτι του ναού. Η Εφορεία, σε συνεργασία με την τοπική ενορία, θα μεριμνήσει για την ωρίμανση των αναγκαίων μελετών, προκειμένου να αναζητηθεί χρηματοδότηση για την εκτέλεση του έργου αποκατάστασης.

Αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην Ερώτηση για τα νεότερα μνημεία, επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της και σε συνεργασία με τον Δήμο Ζαγορίου, εκτελεί κάθε χρόνο εργασίες σε μνημεία της περιοχής, όπως γεφύρια, λιθόκτιστες βρύσες και νερόμυλους, οι οποίες αφορούν σε αποψιλώσεις, καθαρισμούς και άμεσες στερεωτικές εργασίες, προκειμένου να συντηρηθούν, να είναι προσβάσιμα στους επισκέπτες και να προβληθεί η πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά του οικισμού αλλά και της ευρύτερης περιοχής του Ζαγορίου.

Όσον αφορά στην κατάρτιση φακέλου υποψηφιότητας για την ένταξη του Ζαγορίου ως πολιτιστικού τοπίου στον κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς, επισημαίνεται ότι η χώρα μας πρόκειται να καταθέσει για πρώτη φορά φάκελο υποψηφιότητας για την εγγραφή πολιτιστικού τοπίου στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς (UNESCO 1972), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Σύμβαση για την Προστασία της Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς (UNESCO 1972). Η σύνταξη ενός παρόμοιου φακέλου υποψηφιότητας, όπως είναι το «πολιτιστικό τοπίο του Ζαγορίου» αποτελεί μακρόχρονη διαδικασία, διότι προϋποθέτει υψηλής εξειδίκευσης διεπιστημονική τεκμηρίωση, καθώς και τη συνεργασία και τον συντονισμό πολλών διαφορετικών υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ, της Περιφέρειας Ηπείρου, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, πολιτιστικών συλλόγων και δημοτών του Ζαγορίου.

Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας οι Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, προχωρούν σε σύνταξη επιμέρους κεφαλαίων του φακέλου όπως είναι: α) η Ιστορική Τεκμηρίωση του Ζαγορίου από τα προϊστορικά μέχρι τα νεώτερα χρόνια, β) η Πολιτισμική Ποικιλομορφία και η Βιοποικιλότητα του Ζαγορίου και γ) η Συγκριτική Ανάλυση του Ζαγορίου σε σχέση με άλλα πολιτιστικά τοπία που είναι εγγεγραμμένα στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς. Η Περιφέρεια Ηπείρου, ως συντονιστής των τοπικών αυτοδιοικητικών θεσμών, έχει αναλάβει τη σύνταξη του ιδιαίτερα πολύπλοκου Διαχειριστικού Σχεδίου. Πρέπει να σημειωθεί ότι η όλη διαδικασία συγκρότησης του φακέλου εκτελείται σε συνθήκες πανδημίας, γεγονός που επιμηκύνει τον απαραίτητο χρόνο τεκμηρίωσης και διαβούλευσης, όπως αυτός περιγράφεται στα σχετικά εγχειρίδια του Κέντρου Παγκόσμιας Κληρονομιάς, αναφορικά με τα βήματα και το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης φακέλων υποψηφιοτήτων εγγραφής.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΓΔΑΜΤΕ
4. ΔΙΝΕΠΟΚ
5. ΔΔΕΑΜ, κ. Ε. ΜΠΕΝΤΕΡΜΑΧΕΡ
ΓΕΡΟΥΣΗ, Εθνική Συντονίστρια για τα
Ελληνικά Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς
και Προϊσταμένη της ΔΔΕΑΜ
6. ΕΦΑ Ιωαννίνων
7. ΥΝΜΤΕ Ηπείρου
8. ΔΒΜΑ
9. ΔΑΒΜΜ